

22.11.2007

Kaupallisen Opetuksen Edistämisliton 40-vuotisjuhlaseminaari ja vuosikokous Säätytalolla 22. - 23.11.2007

Kaupallisen Opetuksen Edistämislitto – Förbundet för merkantil undervisning ry on tänään pitänyt vuosikokouksensa 40-vuotisjuhlaseminaarin yhteydessä Säätytalolla Helsingissä.

Kokouksessa valittiin hallitukseen jatkamaan johtava rehtori **Seija Mattila** Turusta ja rehtori **Olli Mikkilä** Tampereelta sekä heidän varajäsenensä rehtori **Esko Louhelainen** Oulusta ja rehtori **Tarja Halkosaari** Kokkolasta. Hallituksessa jatkavat lisäksi puheenjohtajana valtiopäiväneuvos **Kaarina Dromberg** Vantaalta, kansanedustaja **Hanna-Leena Hemming** Espoosta, koulutusjohtaja **Ulla Puljula** Savonlinnasta ja projektipäällikkö **Erkki Uitti** Tampereelta sekä heidän varajäsenensä koulutusjohtaja **Leena Nummelin** Espoosta, rehtori **Jorma Työppönen** Helsingistä, toimitusjohtaja **Anne Haggrén** Helsingistä ja rehtori **Kirsti Kosonen** Jyväskylästä. Vuosikokouksen puheenjohtajana toimi varatuomari **Jouko T. Jaakkola** Helsingistä.

Seminaarin avasi Opetusministeri **Sari Sarkomaa** ja juhlaesitelmän piti liiton puheenjohtaja, valtiopäiväneuvos **Kaarina Dromberg**. Opetusministeriön suunnittelupäällikkö **Kirsi Kangaspunta** kertoi lisäksi Valtioneuvoston Koulutuksen ja tutkimuksen kehittämissuunnitelmasta vuosille 2007 - 2012.

Tiedote epäkohdista toiminnan ohjauksessa

Kokous päätti julkaista kannanotoistaan oheisen tiedotteen, jossa käsitellään seuraavia epäkohtia ammattikorkeakoulujen ja ammatillisten oppilaitosten toiminnan ohjauksessa:

- **maahanmuuttajia ei hyödynnetä pienenevien nuorisokäluokkien Suomessa**
- **nuoret eivät riitä työmarkkinoille – miksi ei vajetta korvata aikuisilla?**
- **työttömäksi jäävä iltaopiskelija ei voi suorittaa tutkintoaan loppuun**
- **ammattikorkeakouluilla ei ole resursseja lakisääteiseen T&K – toimintaan**
- **uudet ammattiosaamisen näytöt - leikkiä työnantajien kustannuksella?**

Juhlaseminaari jatkuu perjantaina Säätytalolla, jossa kouluneuvos **Petri Pohjonen** Opetusministeriöstä alustaa ammatillisen aikuiskoulutuksen kokonaisuudistuksesta. Uudistusta varten asetettua Opetusministeriön työryhmää vetää valtiosihteeri Heljä Misukka.

Kaupallisen Opetuksen Edistämislitto – Förbundet för främjande av merkantil undervisning ry

Kaarina Dromberg
hallituksen puheenjohtaja

22.11.2007

Kaupallisen Opetuksen Edistämisliton tiedote ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen toiminnan ohjauksen epäkohdista

Maahanmuuttajia ei hyödynnetä pienenevien nuorisoikäluokkien Suomessa

Nuorisoikäluokat eivät tule riittämään uuden työvoiman kysyntään elinkeinoelämässämme. Tarvitsemme paitsi työperäisen maahanmuuton lisäämistä, myös maassa jo olevien ulkomaalaisten kouluttamista ammattiin. Molemmat maahanmuuttajaryhmät tarvitsevat suomen tai ruotsin kielen opetusta ammatillisiin opintoihin liittyen tai erillisinä.

Erityisesti niillä aloilla, joilla tiedetään maahanmuuttajien kouluttaminen ammattikorkeakoulututkintoon tai ammatilliseen perustutkintoon ainoaksi mahdollisuudeksi saada tarvittavaa työvoimaa, on saatava resurssit alan opiskeluun valmentavaan koulutukseen ja suomen tai ruotsin kielen lisäopetukseen tutkintokoulutuksen rinnalla. Tällaisia aloja ovat erityisesti palvelualat, joilla pääosa työstä on asiakaspalvelua suomen tai ruotsin kielellä.

Maahanmuuttajien kouluttamiseen työmarkkinakelpoisiksi on osoitettava tarvittavat resurssit – työvoimapula on jo totta monilla aloilla.

Nuoret eivät riitä työmarkkinoille – miksi ei vajetta korvata aikuisilla?

Aikuiskoulutuksen tarve kasvaa, kun pienenevät nuorten ikäluokat eivät vastaa työvoiman kysyntää. Toiminnan laajuutta säädellään oppilaitoksissa koulutustehtävän opiskelijamäärällä ja ammattikorkeakouluissa aloituspaikkamäärällä. Aikuiskoulutukselle asetetut katot rajoittavat koulutusta, vaikka työvoiman tarve on ilmeinen.

Käyttämättä jääviä nuorten opiskelu- ja aloituspaikkoja pitää voida käyttää aikuisten kouluttamiseen.

Työttömäksi jäävä iltaopiskelija ei voi suorittaa tutkintoaan loppuun

Ammatillisten oppilaitosten ja ammattikorkeakoulujen iltaopiskelijat ovat yleensä työn ohella hankkimassa itselleen ensimmäistä ammatillista tutkintoa, joka nuorena jäi hankkimatta ja on tuiki tarpeellinen nykyisillä työmarkkinoilla. On luonnollista, että suuressa opiskelijajoukossa vuosittain on tapauksia, joissa opiskelija jää syystä tai toisesta työttömäksi kesken opintojensa.

Tällöin osa työvoimatoimistoista tulkitsee, että opiskelu yhtäkkiä muuttuikin päätoimiseksi eikä opiskelija näin ole oikeutettu työttömyysturvaan. Voisi kuvitella, että jos opiskelu onkin päätoimista työttömyyden alettua, opiskelija olisi oikeutettu opintotukeen, mutta näin ei suinkaan ole, vaan Kela tulkitsee saman iltaopiskelun sivutoimiseksi.

Saadakseen yhteiskunnan tukea opiskelijan on tällöin lopetettava opiskelu, joka juuri olisi parantanut hänen työmarkkinakelpoisuuttaan merkittävästi. Työvoimatoimisto ei kaiken lisäksi hyväksy opiskelun keskeyttämistä väliaikaisesti työttömyyden ajaksi, vaikka oppilaitos sen myöntäisi vaan vaatii, että opiskelijan on erottava oppilaitoksesta lopullisesti. Uuden työpaikan löydettyään opiskelija joutuu siis uudelleen hakemaan oppilaitokseen kilpailien muiden hakijoiden kanssa.

22.11.2007

Kaikkein oudointa tilanteessa on se, että jos opiskelija on työtön jo aloittaessaan iltaopiskelun, se tulkitaan usein sivutoimiseksi ja hän on oikeutettu työttömyysturvaan.

Työttömän on saatava opiskella sivutoimisesti myös tutkintoa varten, eikä vain harstakursseilla tai työvoimahallinnon lyhytkursseilla. Vaadimme, että Kela ja Työhallinto päättävät yhtenäisen periaatteen, jonka mukaan tutkinto-opiskelun päätoimisuus tulkitaan ja antavat kaikille toimistoilleen määräyksen toimia sen mukaan.

Ammattikorkeakouluilla ei ole resursseja lakisääteiseen T&K – toimintaan

Ammattikorkeakoulujen tutkimus- ja kehittämistoiminnan resurssit eivät tällä hetkellä riitä edes rahoitushakemusten laatimiseen. Ammattikorkeakouluille on säädetty alueellinen tutkimus- ja kehittämistehtävä. Siihen ei kuitenkaan ole osoitettu rahoitusta. Ammattikorkeakoulut joutuvat lakisääteisen tehtävänsä toteuttaakseen tinkimään opetuksen määristä. Erityisesti tämä koskettaa liiketalousalan koulutusta, jolla on alhaisin valtion rahoitus.

Ammattikorkeakoulujen T&K –rahoitukseen on osoitettava lisäresursseja, joilla rahoitusanomusten laatimistyön aiheuttamat kulut voidaan kattaa.

Uudet ammattiosaamisen näytöt - leikkiä työnantajien kustannuksella?

Syksystä 2006 alkaen on ammatillisissa perustutkinnoissa otettu käyttöön uudet ammattiosaamisen näytöt. Nuorisoasteen opiskelijat osoittavat työssäoppimisen yhteydessä käytännön työtehtäviä tekemällä lyhyen työssäoppimisen aikana heille syntyneen ”ammattitaidon”. Osaamista arvioivat työpaikan edustaja ja oppilaitoksen opettaja.

Opetushallituksen ohjeiden mukaan keskeinen osaaminen arvioidaan kuudella arvosanalla. Arvosanat annetaan mm. työn perustana olevan tiedon hallinnasta, kaikille aloille yhteisestä ydinosaamisesta ja yhteisistä painotuksista. Työpaikan edustaja, opettaja ja opiskelija itse antavat nämä kuusi arvosanaa asteikolla 1-5 kolmeportaisten, sanallisten arvioinnin kriteerien mukaan. Opettajalta tämä varmaan sujuu, mutta työpaikan edustajan perehdyttäminen hänelle usein ainutkertaiseen arviointitapahtumaan on todellinen haaste.

Ammattiosaamisen näytöistä kirjoitetaan erillistodistus. Arviointikokouksen pöytäkirjat ja arviointilomakkeet on säilytettävä ja kaikki 18 arvosanaa perusteluineen on tallennettava opiskelijahallinnon järjestelmään. Ammattiosaamisen näyttöihin osoitetut resurssit (180 € kolmen vuoden aikana / opiskelija ja 5-6 näyttöä) eivät ole missään suhteessa niistä aiheutuvaan työmäärään. Arvioinnin monimutkaisuus johtaa käytännössä siihen, että koko näytön arvosana annetaan ensin ja sama arvosana tallennetaan kaikkiin kohtiin.

Arviointia ja arvioinnin dokumentointia tulee yksinkertaistaa ja työhön tulee osoittaa riittävät lisäresurssit. Erityisesti liiketalousalalla, jossa valtionosuudet ovat alhaisimmat, vievät ammattiosaamisen näytöt ja työssäoppimisen ohjaus suhteettoman suuren osan opetukseen käytetystä valtionavusta.

Lisätietoja toiminnanjohtaja Ritva Saastamoinen
puh 050 5116 739
ritva.saastamoinen@slk.fi